

Klass: 7.

Tunde nädalas: 1

Õpitulemused	Õppesisu Mida õpetajad õpetavad, mida õpilased õpivad? (teemade ja tegevuste lühikirjeldus, sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppekäigud) Rõhuasetus: mõisted	Üldpädevused, läbivad teemad, lõimingud Milliste üldpädevuste arengut toetatakse? Milliseid läbivaid teemasid käsitletakse? Millised on lõimingu võimalused? Rõhuasetus õpioskustel ja- strateegiatel. (Uurimuslike teadmiste, analüüsisioskuse, kavandamisioskuse, tõlgendamisoskuse arendamine)
Laulmine 1) laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) väärtustab ühislaulmist, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / V. Oxford), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Saaremaa valss“ (R. Valgre / D. Vaarandi), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu),	Korratakse ja kinnistatakse 6. klassis omandatud oskusi ja teadmisi. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatena nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Järgitakse meloodia õiget intoneerimist, arvestades hääle isikupära ja sobiva tessituuriga. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat (<i>piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo</i>) ja tempot (kiire, aeglane). Tutvustatakse erinevaid	Kultuuri- ja väärtuspädevus: Eesti kultuuri väärtustamine, ühislaulmine, koorilaul ja osalemine laulupidudel. Naaberriikide kultuuri väärtustamine, erinevuste austamine. Sotsiaalne pädevus Koostöövalmidus (pillimäng, ühislaulmine, koorilaul) Õpipädevus –erinevate õpistrateegiate kasutamine, eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu (sh digitaalsed muusikaõppemängud) Ettevõtlikkuspädevus Muusikas kujundatakse ettevõtlikkust ka esinemisoskuse kaudu. Tutvutakse muusikaga seotud elukutsetega. Digipädevus Kasutatakse õppides erinevaid digikeskkondi, oskust otsida vajalikku teavet. Matemaatika- ja loodusteadustepädevus Taktimõõt, rütmid, helipikkused Loodus muusikas Ühiskonnaõpetus. suhtumine teiste rahvaste ja maade

„Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal);
„Kaunimad laulud“, „Kas tunned
„maad“
4) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

itaaliakeelseid tempotermineid, näiteks *ritenuto*, *accelerando*, *largo*, *andante*, *moderato*, *allegro* jne.
Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid.
Uued mõisted: crescendo, diminuendo, ritenuto, capo, fine, da capo al fine.
Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid.
Tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, diees, bemoll, bekarr, crescendo
Tunneb ja eristab kuuldeliselt erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid).

kultuuritraditsioonidesse. Erinevad usundid, autoriõigused ja vastutus.

Lõimng teiste õppeainetega

Eesti keel. laulusõnade tähenduse selgitamine; muusika oskussõnavara ja noodisümbolite tutvustamine; lihtsate laulusõnade loomine.

Kirjandus. luuletajate tekstidel põhinevate laulude laulmine; laulutekstina kasutatava luuletuse kui terviku mõistmine; tundmatute sõnade ja väljendite tähenduse väljaselgitamine, laulusõnade loomine.

Kehaline kasvatus. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu, koordinatsioon, liikumine, mäng kehapilli

Kunst. abstraktse pildi joonistamine – kõlad ja vormid, kõlad ja värvid. Pillide kujutamine kunstitöodes. Erinevate rahvaste, ajastute, maailmavaadete illustreerimine, etnograafia, märgid, sümbolid, kujundid

Loodusõpetus (7. kl). Ained ja materjalid: materjalid, millest instrumente algselt tehti, millest on tänapäeval tehtud. Materjalide taaskasutamine, säästev eluviis. Pillide valmistamine erinevatest materjalidest, sealhulgas taaskasutusmaterjalidest. Elus ja eluta loodus: erinevad elus ja eluta looduse helid. Liikumismängud looduslikus keskkonnas. Fred Jüssi „Linnuaabits“, <https://www.youtube.com/watch?v=O3gk38oX6JY>). Fred Jüssi vaikusest, <https://www.youtube.com/watch?v=5s4Ao8Pxjlc>

<p>Pillimäng 1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); 2) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.</p>	<p>Musitseerimisel kasutatakse teadlikult õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Teab absoluutseid helikõrgusi klaviatuuril ja noodijoonestikul. Anda muusikaliselt võimekamatele õpilastele võimalus esineda klassikaaslastele pillil, mida nad õpivad.</p>	<p>Bioloogia. Hingamine ja hingamiselundid, hääl, hääleorgan, resonaatorid, hääle tekitamine, hääle tervishoid, häälemurre, kastraatlauljad, kuulmine, kuulmisorgan, absoluutne kuulmine</p> <p>Geograafia. Riigid ja rahvad, nende asukohad ja -alad kaardil, geograafilistest tingimustest tulenevad kultuurilised eripärasused (kaardiõpetus); rahvaste muusika erinevates keskkonnatingimustes (loodusvööndid)</p>
<p>Muusikaline liikumine. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Eesti laulu- ja ringmängude mängimine.</p>	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Muusika sisu ja karakteri väljendamine liikumise kaudu üksi või rühmas.</p>	<p>Matemaatika. Osa leidmine tervikust (vormiõpetus) Ajalugu. Ajaloo isikustamine heliloojate ja interpretide elulugude käsitlemisel. Riikide ja rahvaste ajalugu, traditsioonid ja kultuurilugu</p>
<p>Omalooming 1) loob rütmilis-meloodilisi kaasmänge või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; 2) loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne)</p>	<p>Lihtsate rütmilis-meloodiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja/või plaatpillidel Lihtsamate tekstide loomine (regilaul) Kunstitöodes kuulatud muusika või laulu meeleolu ja/või karakteri väljendamine. Õpetajaga ühise liikumiskompositsiooni loomine.</p>	<p>Inimeseõpetus. Mina ja meie: teistega arvestamine. Kodu, kodumaa- ja rahvakalendri teemad. Keha tunnetamine ja koordineerimine. Murdeiga (häälemurre). Tervishoid (hääle tervis) Käsitöö ja kodundus. Eesti rahvakultuur ja teiste rahvaste kultuuripärand – rahvariided, esemed, mustrid, kultuuritavad. Märgid, sümbolid ja ornamendid. Võõrkeeled. Riigid, rahvad ja nende kultuur. Võõrkeelsete tekstide hääldamine. Informaatika. Varasemates kooliastmetes omandatud oskuste rakendamine loovtöö tegemisel ja vormistamisel, Tehisintellekt. Infootsing ja selle kriitiline hindamine. Noodigraafika ja</p>

<p>Muusika kuulamine</p> <p>1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; 2) tunneb eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;</p> <p>3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet ning tutvustab seda kaaslastele;</p> <p>4) Tunneb erinevaid pilliliike (puhk-, keel-, klahv-, löökpillid)</p> <p>5) eristab kuuldeliselt erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid);</p> <p>6) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega.</p>	<p>Muusika kuulamise teemasid käsitleda aktiivõppemeetodite (nt ajurünnak õpilaste eelteadmiste välja selgitamiseks, TTS – Tean / Tahan teada / Sain teada, pildi sisse minek, võimalikud laused / põhiterminid / võtmesõnad, pressikonverents, intervjuud jt) ja muude praktiliste tööde kaudu. Suunata õpilasi õppeprotsessis infot otsima</p> <p>Kuulatakse erinevate maailmarahvaste rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldot. Eristatakse kõla ja välimuse nende rahvapille (Kuulatakse erinevaid muusika töötusi.</p> <p>Lihtsamate kuulamistestide läbiviimine (näiteks pilli-, häälerrühmade ja rahvapillide eristamine, erinevate rahvaste loomingu tundmine.</p> <p>Eesmärk on anda õpilasele üldkultuurilised taustateadmised õpitava maa muusikapärandist.</p> <p>Kuulatakse ning õpitakse valikuliselt (kaasates õpilasi valikute tegemisse) tundma Idamaade, Austraalia jt muusikat. Tutvustada õpilastele ka erinevaid usundeid ja luua seeläbi seos eesti muusikas Idamaade kultuurist inspireerunud heliloojatega (nt Grünberg, Vähi jt).</p>	<p>helitöötlusprogrammid.</p> <p>Lõiming läbivate teemadega</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine.</p> <p>Muusikaline eneseväljendus, muusikast rõõmu tunda .</p> <p>Erinevate muusikast lähtuvad elukutsed: muusikaõpetaja, helilooja, dirigent, interpreet, helitehnik, produtsent, mänedžer jne</p> <p>Väärtus ja kõlblus. hea käitumise tavad kontserdil, ühislaulmine, laulupidude traditsiooni edasi kandmine koorilaulja ja /või pillimängijana. Erinevad maailmavaated ja religioonid, infotehnoloogia ja meedia keskkond.</p>
--	---	--

Klass: 8.

Tunde nädalas: 1

Õpitulemused

Õppesisu

Mida õpetajad õpetavad, mida õpilased õpivad?
(teemade ja tegevuste lühikirjeldus, sh
praktilised tööd, õpiprojektid, õppekäigud)
Rõhuasetus: mõisted

Üldpädevused, läbivad teemad, lõimingud

Milliste üldpädevuste arengut toetatakse? Milliseid
läbivaid teemasid käsitletakse? Millised on lõimingu
võimalused?
Rõhuasetus õpioskustel ja- strateegiatel.
(Uurimuslike teadmiste, analüüsisioskuse,
kavandamisioskuse, tõlgendamiskuse arendamine)

Laulmine

1) laulab hääle isikupära arvestades
võimalikult puhta intonatsiooniga,
loomuliku kehahoiu,
hingamise ja selge diktsiooniga ning
väljendusrikkalt;
2) laulab eesti vanemat ja uuemat
rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule,
kaanoneid ning teiste
rahvaste laule;
3) väärtustab ühislaulmist, laulab peast
kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F.
Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk „Mu isamaa
on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula),
„Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V.
Oxford), „Eestlane olen ja eestlaseks
jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul
Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa),
„Saaremaa valss“ (R. Valgre / D.
Vaarandi), „Mul meeles veel“ (R. Valgre /
K. Kikerpuu), „Oma laulu ei leia ma üles“
(V. Ojakäär / L. Tungal);

Korratakse ja kinnistatakse 7. klassis
omandatud oskusi ja teadmisi.
Lauldakse *a cappella* ja saatega nii kooris,
ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja
kuulatakse nii ennast kui ka teisi.
Repertuaari valikul arvestatakse eesti
rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev,
kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja
riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti
vabariigi aastapäev, emadepäev jt).
Tutvustatakse laulu autoreid.
Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse
õpilasi koolikoori. Lauldakse loomuliku
kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge
diktsiooniga. Järgitakse melodiat õiget
intoneerimist, arvestades hääle isikupära ja
sobiva tessituuriga.
Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu,
kasutades erinevat dünaamikat
(*piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo,*
diminuendo) ja tempot (kiire, aeglane).
Tutvustatakse erinevaid itaaliakeelseid

Kultuuri- ja väärtuspädevus:

Eesti kultuuri väärtustamine,
Ühislaulmine, koorilaul ja osalemine laulupidudel.
Naaberriikide kultuuri väärtustamine, erinevuste
austamine.

Sotsiaalne pädevus

Koostöövalmidus (pillimäng, ühislaulmine,
koorilaul)

Õpipädevus –erinevate õpistrateegiate kasutamine,
eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide
kaudu (sh digitaalsed muusikaõppemängud)

Ettevõtlikkuspädevus

Muusikas kujundatakse ettevõtlikkust ka
esinemiskuse kaudu. Tutvutakse muusikaga
seotud elukutsetega.

Digipädevus

Kasutatakse õppides erinevaid digikeskkondi,
oskust otsida vajalikku teavet.

Matemaatika- ja loodusteadustepädevus

Taktimõõt, rütmid, helipikkused
Loodus muusikas

„Kaunimad laulud“, „Kas tunned ,maad“
4) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;

5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

Rokk- ja popmuusika

Seosed eesti levimuusika arenguga.

Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika rahvaste muusika + rokk- ja popmuusika stiilide kujunemine.

Muusikatööstuse areng, infotehnoloogia ja meedia kujundatud keskkond.

Elektrofonid -arvutimuusika ja muusikatööstus.

tempotermineid, näiteks *ritenuto*, *accelerando*, *largo*, *andante*, *moderato*, *allegro* jne.

Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid.

Uued mõisted:

Rockmuusika, blues, spirituaal, rütmiblues, triool, sünkoop, intervall

Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid

crescendo, diminuendo, *ritenuto*, *capo*, *fine*, da *capo al fine*.

Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid.

Tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, dies, bemoll, bekarr, crescendo

Tunneb ja eristab kuuldeliselt erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid).

Ühiskonnaõpetus. suhtumine teiste rahvaste ja maade kultuuritraditsioonidesse. Erinevad usundid, autoriõigused ja vastutus.

Lõimng teiste õppeainetega

Eesti keel. laulusõnade tähenduse selgitamine; muusika oskussõnavara ja noodisümbolite tutvustamine; lihtsate laulusõnade loomine.

Kirjandus. luuletajate tekstidel põhinevate laulude laulmine; laulutekstina kasutatava luuletuse kui terviku mõistmine; tundmatute sõnade ja väljendite tähenduse väljaselgitamine, laulusõnade loomine.

Kehaline kasvatus. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu, koordinatsioon, liikumine, mäng kehapilli

Kunst. abstraktse pildi joonistamine – kõlad ja vormid, kõlad ja värvid. Pillide kujutamine kunstitöodes. Erinevate rahvaste, ajastute, maailmavaadete illustreerimine, etnograafia, märgid, sümbolid, kujundid

Loodusõpetus (7. kl). Ained ja materjalid: materjalid, millest instrumente algselt tehti, millest on tänapäeval tehtud. Materjalide taaskasutamine, säästev eluviis. Pillide valmistamine erinevatest materjalidest, sealhulgas taaskasutusmaterjalidest. Elus ja eluta loodus: erinevad elus ja eluta looduse helid. Liikumismängud looduslikus keskkonnas. Fred Jüssi „Linnuaabits“, <https://www.youtube.com/watch?v=O3gk38oX6JY>).

Fred Jüssi vaikusest, <https://www.youtube.com/watch?v=5s4Ao8Pxjlc>

Füüsika (8.–9. kl). Akustika: heliallikas, võnkumine ja helilaine võngete sagedus, helilaine, helikõrgus,

		<p>absoluutne kuulmine, heli omadused ja mõõtühikud, kaja, müra (8. klass – Võnkumine ja laine); muusikatööstus - valgus ja valgustehnika, helivõimendus, akustilised instrumendid <i>versus</i> elektrofonid.</p> <p>Keemia (8.–9. kl). Hingamine ja hingamiselundid</p>
<p>Pillimäng 1) mängib keha-, rütmi- ja plaadpile (valdavalt kaasmängudes); 2) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.</p>	<p>Musitseerimisel kasutatakse teadlikult õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Teab absoluutseid helikõrgusi klaviatuuril ja noodijoonestikul. Anda muusikaliselt võimekamatele õpilastele võimalus esineda klassikaaslastele pillil, mida nad õpivad.</p>	<p>Bioloogia. Hingamine ja hingamiselundid, hääl, hääleorgan, resonaatorid, hääle tekitamine, hääle tervishoid, häälemurre, kastraatlauljad, kuulmine, kuulmisorgan, absoluutne kuulmine</p> <p>Geograafia. Riigid ja rahvad, nende asukohad ja -alad kaardil, geograafilistest tingimustest tulenevad kultuurilised eripärasused (kaardiõpetus); rahvaste muusika erinevates keskkonnatingimustes (loodusvööndid)</p>
<p>Muusikaline liikumine. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Eesti laulu- ja ringmängude mängimine.</p>	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Muusika sisu ja karakteri väljendamine liikumise kaudu üksi või rühmas.</p>	<p>Matemaatika. Osa leidmine tervikust (vormiõpetus) Ajalugu. Ajaloo isikustamine heliloojate ja interpretide elulugude käsitlemisel. Riikide ja rahvaste ajalugu, traditsioonid ja kultuurilugu</p>
<p>Omalooming 1) loob rütmilis-meloodilisi kaasmänge või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaadpillidel ning digivahenditel;</p>	<p>Lihtsate rütmilis-meloodiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja/või plaadpillidel Lihtsamate tekstide loomine (regilaul) Kunstitöodes kuulatud muusika või laulu</p>	<p>Inimeseõpetus. Mina ja meie: teistega arvestamine. Kodu, kodumaa- ja rahvakalendri teemad. Keha tunnetamine ja koordineerimine. Murdeiga (häälemurre). Tervishoid (hääle tervis)</p>

<p>2) loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne)</p>	<p>meeleolu ja/või karakteri väljendamine. Õpetajaga ühise liikumiskompositsiooni loomine.</p>	<p>Käsitöö ja kodundus. Eesti rahvakultuur ja teiste rahvaste kultuuripärand – rahvariided, esemed, mustrid, kultuuritavad. Märgid, sümbolid ja ornamendid. Võõrkeeled. Riigid, rahvad ja nende kultuur. Võõrkeelsete tekstide hääldamine. Informaatika. Varasemates kooliastmetes omandatud oskuste rakendamine loovtöö tegemisel ja vormistamisel, Tehisintellekt. Infootsing ja selle kriitiline hindamine. Noodigraafika ja helitöötlusprogrammid.</p>
<p>Muusika kuulamine 1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; 2) tunneb eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; 3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet ning tutvustab seda kaaslastele; 4) Tunneb erinevaid pilliliike (puhk-, keel-, klahv-, löökpillid) 5) eristab kuuldelt erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); 6) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega.</p>	<p>Muusika kuulamise teemasid käsitleda aktiivõppemeetodite (nt ajurünnak õpilaste eelteadmiste välja selgitamiseks, TTS – Tean / Tahan teada / Sain teada, pildi sisse minek, võimalikud laused / põhiterminid / võtmesõnad, pressikonverents, intervjuud jt) ja muude praktiliste tööde kaudu. Suunata õpilasi õppeprotsessis infot otsima Kuulatakse erinevate maailmarahvaste rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldut. Eristatakse kõla ja välimuse nende rahvapille (Kuulatakse erinevaid muusika töötusi. Lihtsamate kuulamistestide läbiviimine (näiteks pilli-, häälerühmade ja rahvapillide eristamine, erinevate rahvaste loomingu tundmine. Eesmärk on anda õpilasele üldkultuurilised taustateadmised õpitava maa muusikapärandist. Kuulatakse ning õpitakse valikuliselt (kaasates õpilasi valikute tegemisse) tundma Idamaade, Austraalia jt muusikat. Tutvustada õpilastele ka erinevaid usundeid ja luua seeläbi seos eesti muusikas Idamaade kultuurist inspireerunud</p>	<p>Lõiming läbivate teemadega Elukestev õpe ja karjääri kujundamine. Muusikaline eneseväljendus, muusikast rõõmu tunda. Erinevate muusikast lähtuvad elukutsed: muusikaõpetaja, helilooja, dirigent, interpret, helitehnik, produtsent, mäenedžer jne Väärtus ja kõlblus. hea käitumise tavad kontserdil, ühislaulmine, laulupidude traditsiooni edasi kandmine koorilaulja ja /või pillimängijana. Erinevad maailmavaated ja religioonid, infotehnoloogia ja meedia keskkond.</p>

	heliloojatega (nt Grünberg, Vähi jt).	
--	---------------------------------------	--

Klass: 9.	Tunde nädalas: 1	
<p>Õpitulemused</p>	<p>Õppesisu Mida õpetajad õpetavad, mida õpilased õpivad? (teemade ja tegevuste lühikirjeldus, sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppekäigud) Rõhuasetus: mõisted</p>	<p>Üldpädevused, läbivad teemad, lõimingud Milliste üldpädevuste arengut toetatakse? Milliseid läbivaid teemasid käsitletakse? Millised on lõimingu võimalused? Rõhuasetus õpioskustel ja- strateegiatel. (Uurimuslike teadmiste, analüüsioskuse, kavandamisoskuse, tõlgendamisoskuse arendamine)</p>
<p>Laulmine 1) laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) väärtustab ühislaulmist, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Saaremaa valss“ (R. Valgre / D. Vaarandi), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal); „Kaunimad laulud“, „Kas tunned ,maad“ 4) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel</p>	<p>Korratakse ja kinnistatakse 8. klassis omandatud oskusi ja teadmisi. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Järgitakse meloodia õiget intoneerimist, arvestades hääle isikupära ja sobiva tessituuriga. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeoleolu, kasutades erinevat dünaamikat (<i>piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo</i>) ja tempot (kiire, aeglane). Tutvustatakse</p>	<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: Eesti kultuuri väärtustamine, Ühislaulmine, koorilaul ja osalemine laulupidudel. Naaberriikide kultuuri väärtustamine, erinevuste austamine. Sotsiaalne pädevus Koostöövalmidus (pillimäng, ühislaulmine, koorilaul) Õpipädevus –erinevate õpistrateegiate kasutamine, eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu (sh digitaalsed muusikaõppemängud) Ettevõtlikkuspädevus Muusikas kujundatakse ettevõtlikkust ka esinemisoskuse kaudu. Tutvutakse muusikaga seotud elukutsetega. Digipädevus Kasutatakse õppides erinevaid digikeskkondi , oskust otsida vajalikku teavet. Matemaatika- ja loodusteadustepädevus Taktimõõt, rütmid, helipikkused Loodus muusikas Ühiskonnaõpetus. suhtumine teiste rahvaste ja</p>

koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

Muusikateatri liigid: ooper, operett, ballett ja muusikal teema avamist valmistab ette hääle ja hääleliikide teema ning tutvumine muusikateatri kujunemises oluliste maade Itaalia ja Prantsusmaaga. Seosed eesti lavamuusika arenguga. Eesti lauljad ja balletitantsijad.

Džässmuusika.

Aafrika muusika teemad (spirituaal, blues). Džässmuusika kujunemine – põhijooned ja stiilid Kuulamine - maailma ja eesti džässmuusika heliloojate muusika, nende iseloomustamine.

Filmimuusika ajaloo areng.

Tähtsamate maailma ja eesti filmimuusikaheliloojate muusika (Grünberg, Pärt, Tormis, Sumera jt) Heliloojate loomingu mitmekesisus, seoste loomine -nt heliloojatega Grünberg ja Pärt.

erinevaid itaaliakeelseid tempotermineid, näiteks *ritenuto*, *accelerando*, *largo*, *andante*, *moderato*, *allegro* jne.

Uued mõisted: Vokaal- ja instrumentaal- muusika, koraal, missa, reekviem, oratoorium, Joonas, Hiob, Messias, evangeelium, piibel, KLPR, ERSO, blues, spirituaal, džäss, improvisatsioon, ooper, libretto, primo uomo, ballett, trio, kvartett, Korratatakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid.

Tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, diees, bemoll, bekarr, crescendo, triool, süngoop, senigi, latern, volt jne....

Tunneb ja eristab kuuldeliselt erinevaid muusikažanreid, teab tähtsamaid maailma teoseid ja nende sisu (oratoorium, ooper, ballett, džäss).

maade kultuuritraditsioonidesse. Erinevad usundid, autoriõigused ja vastutus.

Lõimng teiste õppeainetega

Eesti keel. laulusõnade tähenduse selgitamine; muusika oskussõnavara ja noodisümbolite tutvustamine; lihtsate laulusõnade loomine.

Kirjandus. luuletajate tekstidel põhinevate laulude laulmine; laulutekstina kasutatava luuletuse kui terviku mõistmine; tundmatute sõnade ja väljendite tähenduse väljaselgitamine, laulusõnade loomine.

Kehaline kasvatus. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu, koordineerimine, liikumine, mäng kehapilli

Kunst. abstraktse pildi joonistamine – kõlad ja vormid, kõlad ja värvid. Pillide kujutamine kunstitöodes. Erinevate rahvaste, ajastute, maailmavaadete illustreerimine, etnograafia, märgid, sümbolid, kujundid

Loodusõpetus (7. kl). Ained ja materjalid: materjalid, millest instrumente algselt tehti, millest on tänapäeval tehtud. Materjalide taaskasutamine, säästev eluviis. Pillide valmistamine erinevatest materjalidest, sealhulgas taaskasutusmaterjalidest. Elus ja eluta loodus: erinevad elus ja eluta looduse helid. Liikumismängud looduslikus keskkonnas. Fred Jüssi „Linnuaabits“,
<https://www.youtube.com/watch?v=O3gk38oX6JY>. Fred Jüssi vaikusest,
<https://www.youtube.com/watch?v=5s4Ao8Pxjlc>

Füüsika (8.–9. kl). Akustika: heliallikas, võnkumine ja helilaine võngete sagedus, helilaine, helikõrgus, absoluutne kuulmine, heli omadused ja

		<p>mõõtühikud, kaja, müra (8. klass – Võnkumine ja laine); muusikatööstus - valgus ja valgustehnika, helivõimendus, akustilised instrumendid <i>versus</i> elektrofonid.</p> <p>Keemia (8.–9. kl). Hingamine ja hingamiselundid.</p>
<p>Pillimäng 1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); 2) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.</p>	<p>Musitseerimisel kasutatakse teadlikult õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Teab absoluutseid helikõrgusi klaviatuuril ja noodijoonestikul. Anda muusikaliselt võimekamatele õpilastele võimalus esineda klassikaaslastele pillil, mida nad õpivad.</p>	<p>Bioloogia. Hingamine ja hingamiselundid, hääl, hääleorgan, resonaatorid, hääle tekitamine, hääle tervishoid, häälemurre, kastraatlauljad, kuulmine, kuulmisorgan, absoluutne kuulmine.</p> <p>Geograafia. Riigid ja rahvad, nende asukohad ja -alad kaardil, geograafilistest tingimustest tulenevad kultuurilised eripärasused (kaardiõpetus); rahvaste muusika erinevates keskkonnatingimustes (loodusvööndid).</p>
<p>Muusikaline liikumine. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Eesti laulu- ja ringmängude mängimine.</p>	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Muusika sisu ja karakteri väljendamine liikumise kaudu üksi või rühmas.</p>	<p>Matemaatika. Osa leidmine tervikust (vormiõpetus) Ajalugu. Ajaloo isikustamine heliloojate ja interpreetide elulugude käsitlemisel. Riikide ja rahvaste ajalugu, traditsioonid ja kultuurilugu USA ja orjapidamine (džassi ajalugu)</p>
<p>Omalooming 1) loob rütmilis-meloodilisi kaasmänge või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel</p>	<p>Lihtsate rütmilis-meloodiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja/või plaatpillidel</p>	<p>Inimeseõpetus. Mina ja meie: teistega arvestamine. Kodu, kodumaa- ja rahvakalendri teemad. Keha tunnetamine ja koordineerimine.</p>

<p>ning digivahenditel; 2) loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne).</p>	<p>Lihtsamate tekstide loomine (regilaul) Kunstitöodes kuulatud muusika või laulu meeoleolu ja/või karakteri väljendamine. Õpetajaga ühise liikumiskompositsiooni loomine.</p>	<p>Murdeiga (häälemurre). Tervishoid (hääle tervis) Käsitöö ja kodundus. Eesti rahvakultuur ja teiste rahvaste kultuuripärand – rahvariided, esemed, mustrid, kultuuritavad. Märgid, sümbolid ja ornamendid. Võõrkeeled. Riigid, rahvad ja nende kultuur. Võõrkeelsete tekstide hääldamine. Informaatika. Varasemates kooliastmetes omandatud oskuste rakendamine loovtöö tegemisel ja vormistamisel, Tehisintellekt. Infootsing ja selle kriitiline hindamine. Noodigraafika ja helitöötlusprogrammid.</p>
<p>Muusika kuulamine 1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; 2) tunneb eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; 3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet ning tutvustab seda kaaslastele; 4) Tunneb erinevaid pilliliike (puhk-, keel-, klahv-, löökpillid) 5) eristab kuuldelt erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); 6) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega.</p>	<p>Muusika kuulamise teemasid käsitleda aktiivõppemeetodite (nt ajurünnak õpilaste eelteadmiste välja selgitamiseks, TTS – Tean / Tahan teada / Sain teada, pildi sisse minek, võimalikud laused / põhiterminid / võtmesõnad, pressikonverents, intervjuud jt) ja muude praktiliste tööde kaudu. Suunata õpilasi õppeprotsessis infot otsima Kuulatakse erinevate maailmarahvaste rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldut. Eristatakse kõla ja välimuse nende rahvapille (Kuulatakse erinevaid muusika töötlusi. Lihtsamate kuulamistestide läbiviimine (näiteks pilli-, häälerühmade ja rahvapillide eristamine, erinevate rahvaste loomingu tundmine. Eesmärk on anda õpilasele üldkultuurilised taustateadmised õpitava maa muusikapärandist. Kuulatakse ning õpitakse valikuliselt (kaasates õpilasi valikute tegemisse) tunda Idamaade, Austraalia jt</p>	<p>Lõiming läbivate teemadega Elukestev õpe ja karjääri kujundamine. Muusikaline eneseväljendus, muusikast rõõmu tunda . Erinevate muusikast lähtuvad elukutsed: muusikaõpetaja, helilooja, dirigent, interpret, helitehnik, produtsent, mäenedžer jne Väärtus ja kõlblus. hea käitumise tavad kontserdil, ühislaulmine, laulupidude traditsiooni edasi kandmine koorilaulja ja /või pillimängijana. Erinevad maailmavaated ja religioonid, infotehnoloogia ja meedia keskkond.</p>

	muusikat. Tutvustada õpilastele ka erinevaid usundeid ja luua seeläbi seos eesti muusikas Idamaade kultuurist inspireerunud heliloojatega (nt Grünberg, Vähi jt).	
--	---	--